

tíðindablaðið

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Útgevari: p/f sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Grønland og EEC

SÁTTMÁLI millum EEC og Grønland, at seta í staðin fyri beinleiðis limaskap grønlandinga í felagsskapinum, er nú komin undir land.

FYRI 90.000 tons/umroknað í toskavirði, ið EEC ætlar sær at veíða yvir næstu fimm árin, fáa grønlandingar 216 milj. krónur árliga. Harumframt er grønlandinum tryggjaðum bestu toll-sæmdir í samband við útflutning til EEC eitt ávíst áramál frammyr.

SITANDI grønlandska landsstýrið eins og andstøðan eru nøgd við hetta sáttmáli samráðingarútslit og eiga vit færoyingar at fegnast við teimum um, at slíkur sáttmáli hóast torføru og tíðum útlitaleygu samráðingarnar, kortin ifekst í lag.

OKKARA sæmdir í grønlandskum sjógvum eru eisini við sáttmálanum tryggjaðar óbroyttar komandi fimm árin og eiga vit at vera takksamir fyri tað. Avmarkaða rækju-, kongafiska- og svartkalvaveiða okkara verður so státt at halda fram óbroytt.

IVASAMT er hvat annað vit kunnu samráðast við grønlandingar um. Men møguleikan hava teir sett opnan fyri, at vit kunnu verða egndir, um TAC'íð ikki skuldi verið uppfiskað.

HER kundu kanska komið uppá tal samráðingar beinleiðis við grønlandingar um brosmu- og toskafiskiskap fyri línuskipini við Eysturgrønland umframt samstarv í samband við nýggjan alternativan fiskiskap á teirra leiðum.

VÍÐVÍKJANDI rækjum, so er helst eingin munagóð broyting okkum til fyrimums møgulig í fyrstu syftu.

SAMSTARVIÐ, ið er millum føroysk reiðari og grønlandingar, kann møguleiga víðkast. Men hugsandi er ikki, at tað fer at eydnast okkum at selja teimum enn fleiri rækjuskjup, figgjað við stórum føroyskum seljarapanti móttvegis trygd fyri seljara fyri rækjukvotu millum 1000 og 2000 tons umframt mestsum óskerðan rætt til víðari rakstur av skipinum eitt longri áramál í Grønlandi.

LANDSBÚSKAPARLIGU skeivleikarnar í samband við slíkar sölur hava

oddagrein

grønlandingar longu av álvara gjørt vart við.

RÆKJUSKIPATAL teirra er nú eisini við at vera hóskandi fyri samlaða TAC'íð fyri hesa veiðu.

MÁL, vit til eina og hvørja tíð verða at samráðast við grønlandingar um, er stæðin í Føroyingahavnini.

ÚTLITINI fyri at opna fyri fiskavikan á Nordafar í ár eru óbroytt. T.v.s. eingi, um vit ikki góðtaka hafi 1000 tonsini, talan higartil hevur verið um.

VIT hava sagt teimum nei til at lata stöðina upp í ár á so ótryggum rávørugrundarlag. Grønlandingar kunnu ikki í løtuni jætta okkum nakað afturat, og hartil er tað nú komið, at grønlandingar sum skjótast vilja hava endaligt svar, um upp verður latið ella ikki, so teir sum skjótast kunnu byta hesi tonsini til aðrar.

VIT halda ivaleyst mong, at grønlandingar her kundu havt sýnt okkum størri vælvild. Hetta man to verða ivasamt, við tað at Nordafar saman við virkinum í Eysturbyggini eru tøy einastu, ið fingið hava kvotur yvirhøvu.

HAVA alla orsök til at harmast um tørvandi rávørugrundarlag fyri Nordafar í ár, men vanbýti hava vit ikki á nakran hátt verið fyri í hesum máli.

HÁTTVIRDI lögmaður okkara, Pauli Ellefsen, vildi í útvarpinum verða við, at EEC við avtaluni við grønlandingar hevði veitt trygd fyri at »balance-niceau«ið, ið hann kallaði tað, Føroya og EEC ímillum, gjørdist eins og undanfarna.

VÍÐ øðrum orðum, at EEC í sáttmálanum við Grønland hevði vísað seg um, at vit frá grønlandinum vildu fáa tað sama sum higartil og hetta sjálvsagt fyri at lætta um komandi samráðingar Føroya og EEC ímillum.

GRØNLENDINGAR skulu also framvegis gjalda nakað av tí, vit frammyr kunnu vænta okkum frá EEC.

HALDA at lögmaður sostatt heldur skuldi takka grønlandinum sjálvum fyri óbroyttu veiðutítt okkar í grønlandskum sjógvum.

Er fólkaflokkurin óálítandi!

Sverre Midjord skivar:

Hetta vil lögmaður verða við í aftursvari til grein mína í Sosialinum »Nú loysur fólkaflokkurin«.

Hesa niðurstøðu er lögmaður fyrst komin til aftaná fyra ár í samgongu við sama flokk. Tað er fyrst nú gingið upp fyri hann, at so er. Hetta má sigast at vera í seinra lagi, men tað eru jú Guðs børn sum batna.

Orsøkin til hesa niðurstøðu hjá lögmanni er tann, at sambandsflokkurin á danska fólkatíngi nú hevur fingið eina veruliga avbjóðing, sum krevur, at umboð teirra veruliga verður noytt at verða á varhaldi og at taka støðu. Hetta er eitt sindur óvanligt fyri í hvussu so er fólkatíngs-umboð sambandsflokksins.

Eg visti á vandan við verandi umboð úr fólkaflokkinum. Umboð fólkafloksins gjørdi líka tað, sum eg ávaraði Føroya fólki um, á fólkatíngi at fremja tað, sum teir ikki hava meirluta fyri her heima á landi, og hetta fáa teir hjálpt til frá Sambandsflokkinum.

Lögmaður vátar, at ríkisfelagsskapurin er í vanda, men hann gloymur, at í veruleikanum verður vandin stuðlaður av lögmanni og flokki hansara, tí tað skerst ikki burtur, at umboð fólkafloksins er samstundis stuðul lögmanns her heima á landi, og henda stuðul valdi Pauli Ellefsen sjálvur undir samráðingunum undan verandi samgongu.

Tíverri havi eg ikki við einum orði ella stavi hoyrt mótmæli frá sambandsflokkinum, tvørturímóti, ferð eftir ferð er sagt av sjálvum lögmanni: »Vit bakkaðu fyri fólkaflokkinum«.

Og henda bakking, harra lögmaður, hevur givið fólkaflokkinum tað framgongd og harvið eisini fólkatíngsumboðið.

Eg havi ikki sæð nakað mótmæli frá sambandsflokkinum, tvørturímóti, tit fegnast yvir, at nú stóð borgarliga stjórnmálari.

At tað so gongur út yvir eitt av aðalmálum sambandsflokksins tykist ikki at saka, ella rættari sagt, teir eru ikki vaknaðir enn.

Men nú hava tit baksíðuna av medaljuni. At so hin fólkatíngs-

limurin umboðandi sambandsflokkin vaknar við kaldan dreym, og skivar bræv til statsministerin og harmast, tað er ikki nokk, harra lögmaður.

Eg kundi havi hug at sæð, nær brævið er skrivað. Hvi tók ikki umboð sambandsflokksins orðið í fólkatínginum og har rættleiddi Óla Breckmann, nei tíverri frá Sambandsflokkinum var drepani tagn og hann sum tigur hann samtykkir, og her er vandin.

Veljarar sambandsflokksins her heima mugu verða ikki so lítið skelkandi av hesari negativu støðu sambandsflokksins, nú verulig avbjóðing av um livsvigtugu víðurskipti okkar.

Ríkisfelagsskapurin er í vanda, og sambandsflokkurin tegir.

At Johannes M. Olsen so skivar til statsministerin, bótur ikki um støðuna, og serliga tá hann brúkar hesar vendingar:

»Det lykkedes det nylvalgte medlem Oli Breckmann at få statsministeren på glatis«, og víðari, »det skal ikke bebrejdes, for statsministeren er ikke inde i detaljer i forholdene i færøsk politik«.

Tað kann ikki leggjast statsministeranum til las, at hann ikki er nógv inni í føroyskum politikki, og at hann ikki er væl inni í víðurskiptinum, sum eru klárlegd í heimastýrslógini, men eitt er statsministerin greiðir yvir, Óli Breckmann er umboð landsstýrisins, og tí tók statsministerin væl móti røðuni. Tað, sum er at harmast um, er, at hitt umboðið umboðandi sambandsflokkinn í Føroyum og sum er partur í Landsstýrinum, ikki mótmælti.

Hann skivar bræv verður sagt aftaná.

Vanliga hevur umboð sambandsflokksins ikki tungt við at taka orðið, men her tagdi hann.

Tað at statsministerin fær eitt bræv, bótir ikki um nakað, tí tað vóru 178 onnur umboð fyruttan sjónvarp og radiolurtarar, sum hoyrdu røðu Óla Breckmanns og sambandið tagdi.

At brævið ella frásøgnin hevur staðið í Dimmalætting bótir ikki um støðuna, tí fólkatíngslimir lesa ikki allir

Dimmu.

Og harra lögmaður, henda tagn sambandsflokksins, tað er vandin, og vandin verður størri, um vit ikki her heima á landi sameina kreftirnar, sum verja ríkisfelagsskapin og góðu samvinnu okkara við ríkið.

Men vit gera tað ikki bara her heima, men meira við tí, at umboð tykkara á fólkatíngi er á varhaldi og roynir at verja borg.

Okkara partamenn á fólkatíngi eru gjørdir varugir við vandan.

Seinri í svargrein sini sigur Pauli Ellefsen, at orsøkin til hesa støðu vit eru í, er tann broyting, sum hendi í 1974.

Tá javnaðarflokkurin valdi annan samgongufelaga.

Kann verða at ein broyting hendi hjá okkum, men hon hendi eisini hjá sambandsflokkinum, hann fekk nýggjan leiðara.

Undir samráðingum, aðrenn núverandi samgonga varð skipað, høvdu vit samtalur, og vit vóru positivir fyri einari samgongu við gomlu samgongufelagar okkara, men vit hoyrdu einki frá sambandsflokkinum aftaná fyrsta umfar, hvi harra lögmaður?

Eg eri samdur í tí, at vit ikki kunnu stöðga Óla Breckmann á fólkatíngi, serliga so leingi sum hitt umboðið tigur.

Men her heima á landi eru møguleikarnir at fyrirbyggja, at víðurskipti versna ímillum ríkið og okkum.

Ellar er tað veruliga so, at sambandsflokkurin ofrar grunnsjónarmið flokksins fyri stuðul fólkafloksins. Um so er, mugu mangir sambandsveljarar østast, men ikki nýtist teimum at verða bangnir, tí javnaðarflokkurin er til reiðar at fara til verka í einari amgongu sum byggir á grunnsjónarmiðini í heimastýrslógini.

Sverre Midjord

Fylg við,
hvat hendir

sosialurin